

Naam: R.B.J. Maathuis
Datum: 24 februari 2020
Team/teamonderdeel: KCC Regelgeving en Handhaving
Telefoonnummer: 541091

Collegevoorstel

Onderwerp	intentieovereenkomst inzake de strategische samenwerking voor de uitvoering van bouwtaken met de Omgevingsdienst Twente
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk
Hoofdpogave	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Portefeuillehouder	A.J. Gerritsen
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	n.v.t.

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

De gemeente Almelo en de Omgevingsdienst Twente spreken de intentie uit om samen te werken bij de uitvoering van de bouwtaken die verband houden met vergunningverlening, toezicht en handhaving ingevolge de Wabo. Deze samenwerking moet leiden tot het versterken van de integrale kwaliteit en continuïteit, zonder dat sprake is van overdracht van taken en medewerkers.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de intentieovereenkomst tussen gemeente Almelo en de Omgevingsdienst Twente inzake de strategische samenwerking voor de uitvoering van bouwtaken, die voorziet in:
 - 1.1 Het vastleggen van de intentie tot samenwerking om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving met betrekking tot de bouwtaken ingevolge de Wabo te verbeteren en zoveel mogelijk in lijn te brengen met de geldende kwaliteitscriteria;
 - 1.2 Het starten van een pilot voor de gezamenlijke uitvoering van Wabo-taken, specifiek de uitvoering van bouwtaken die verband houden met vergunningverlening, toezicht en handhaving die door de provincie Overijssel zijn opgedragen aan de Omgevingsdienst Twente;
 - 1.3 Het opstellen van een samenwerkingsdocument waarin de uitgangspunten voor samenwerking zijn vastgelegd;
 - 1.4 De mogelijkheid dat ook andere partners van de Omgevingsdienst Twente gebruik kunnen maken van de diensten die de omgevingsdienst en de gemeente Almelo hebben ingericht inzake de uitvoering van Wabo-taken breder dan milieu;
 - 1.5 Het uitvoeren van een gezamenlijke verkenning naar de impact en personele consequenties van de Wet kwaliteitsborging bouwen en de Omgevingswet, waarbij aandacht wordt gegeven aan behoud van werk van betrokken personeelsleden.

Inleiding

De Wet VTH (2016) zet in op het verbeteren van de kwaliteit en professionaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vanwege de wet zijn in Nederland 29 omgevingsdiensten opgericht. Ook zijn gemeenten verplicht om een verordening vast te stellen, op basis waarvan gewerkt wordt met kwaliteitscriteria. De gemeenteraad van Almelo heeft deze verordening in 2017 vastgesteld.¹

De verordening verplicht de Omgevingsdienst Twente om de haar opgedragen basistaken milieu conform kwaliteitscriteria uit te voeren. Daarnaast worden 'niet-basistaken' onderscheiden; waarvan de kern wordt gevormd door de bouwregelgeving (Wabo-activiteiten bouwen en ruimtelijke ordening). Hiervoor geldt een zorgplicht: er moet gezorgd worden voor een goede kwaliteit van de uitvoering, maar op onderdelen mag gemotiveerd worden afgeweken.

De omgevingsdienst is wettelijk verplicht om voor de provincie ook bouwtaken op basis van de Wabo uit te voeren. Het gaat hierbij om circa 25 Twentse bedrijven waarvoor de provincie Overijssel het bevoegde gezag is. In 2020 willen gemeente en Omgevingsdienst Twente door middel van een pilot beproeven of zij samen kunnen werken bij de uitvoering van deze bouwtaken. Door samen te werken kan beter uitvoering worden gegeven aan kwaliteitscriteria. Het leidt tot het wederzijds versterken van integrale kwaliteit en continuïteit.

Beoogd effect

Door het aangaan van een samenwerkingsverband tussen de gemeente Almelo en de Omgevingsdienst Twente middels een pilot wordt de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving met betrekking tot de bouwtaken verbeterd en zoveel mogelijk in lijn gebracht met de geldende kwaliteitscriteria, zonder dat sprake is van overdracht van taken en medewerkers.

Argumenten voor

1.1.1 Samenwerking leidt tot betere kwaliteitsborging van VTH-taken.

De ODT beschikt niet over voldoende mogelijkheden om bouwtaken naar behoren uit te voeren. Onze gemeente beschikt in ruimere mate over capaciteit en deskundigheid, maar kan zelfstandig ook niet aan kwaliteitscriteria voldoen. Door samen te werken ontstaan mogelijkheden om elkaar te versterken bij de uitvoering van VTH-bouwtaken. De VTH-kwaliteit wordt hierdoor beter geborgd. Met deze samenwerking is het streven in 2021 op het Wabo-brede terrein (bouwen én milieu) gezamenlijk te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

1.1.1 Samenwerking verhoogt flexibiliteit in uitvoering.

Met het benutten van elkaars kennis en capaciteit in deze samenwerking wordt de gewenste flexibiliteit gewaarborgd. Bundeling van capaciteit leidt tot vergroting van deskundigheid en professionaliteit. Het vermindert de kwetsbaarheid.

1.2.1 Een pilot is een passend instrument voor het verkennen van mogelijkheden voor samenwerking bij het uitvoeren bouwtaken, zonder dat sprake is van taakoverdracht

In de pilot wordt ervaring opgedaan met het gezamenlijk uitvoeren van bouwtaken voor de provincie. Er is geen sprake van taakoverdracht of overdracht van medewerkers. Er wordt een samenwerkingsverband gevormd, waarbij (specialistische) kennis en capaciteit gecombineerd worden ingezet.

1.1.2 Een samenwerkingsovereenkomst bestendigt de gezamenlijke uitvoering van bouwtaken

Ervaringen uit de pilot worden gebruikt voor het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst voor gezamenlijke uitvoering van bouwtaken. Een belangrijke voorwaarde van de kwaliteitscriteria is dat de samenwerking structureel van opzet is waarbij partijen een lange termijn verplichting met elkaar aangaan, gebaseerd op de gemeenschappelijk wil om de kwaliteit van de Wabo-uitvoering op een hoger plan te krijgen.

1.1.3 Samenwerking bij VTH-bouwtaken staat ook open voor andere deelnemers aan de ODT

Onze gemeente is de eerste deelnemer die met de Omgevingsdienst Twente samenwerkt bij de uitvoering van bouwtaken. Deze samenwerking sluit overige deelnemers niet uit en is dus niet slechts voorbehouden aan Almelo. Ook andere deelnemers kunnen bouwtaken inbrengen en uitvoeren. Zo kan een uitvoeringsnetwerk voor VTH-bouwtaken worden gevormd.

¹ Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Almelo 2017.

1.1.5 Ontwikkelingen in wetgeving vragen om samenwerking

Naar verwachting treedt de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 januari 2021 in werking, gelijk met de Omgevingswet. De wet brengt met zich mee dat een private partij (de kwaliteitsborger) taken van de gemeente overneemt op het gebied van de bouwtechnische eisen uit het Bouwbesluit. Het nieuwe stelsel wordt stapsgewijs ingevoerd. Eerst zijn de meer eenvoudige bouwwerken aan de beurt, mogelijk gevolgd door de complexere bouwwerken.

Naar verwachting zal de basis voor het in stand houden van hoogwaardige bouwtechnische kennis (die vooral nodig blijft voor het veel kleinere aantal grotere en complexe bouwaanvragen) bij een groot aantal gemeenten zo klein worden dat zij op enigerlei wijze de samenwerking moeten gaan zoeken om nog kwaliteit te kunnen blijven leveren. De basis hiervoor kan worden gelegd door nu al samenwerking te zoeken met de omgevingsdienst. De mogelijkheid bestaat dat ook andere gemeenten hier op termijn bij aanhaken.

Kanttelingen

1.1 Samenwerking vindt plaats in een context van veranderende wet- en regelgeving

Het is niet zeker of de Wet kwaliteitsborging en de Omgevingswet daadwerkelijk per 2021 in werking treden. Dit maakt het lastig om goed voor te sorteren. Het huidige stelsel van kwaliteitscriteria zet in op voldoende ambtelijke capaciteit en deskundigheid bij het uitvoeren van VTH-taken. De Wet kwaliteitsborging leidt naar verwachting juist tot een verminderde inzet van ambtelijke capaciteit bij vergunningverlening. Daarnaast vraagt de Omgevingswet om een andere werkwijze: er moet een omslag van taakgericht naar resultaatgericht plaatsvinden. Ook komt er een verschuiving in het takenpakket omdat expliciete toestemmingsvereisten (vergunningen) steeds minder nodig zijn. Toezicht en handhaving zal een zwaarder accent krijgen.

Alternatieven

Naast samenwerking met de omgevingsdienst (en eventueel met regiogemeenten) zijn er de volgende alternatieven:

- *Bouwtaken zelfstandig uitvoeren:* Vanuit het streven om aan kwaliteitscriteria te voldoen is dit een ondoelmatige oplossing. Dan zou bijvoorbeeld structurele formatie moeten worden vrijgemaakt voor taken die slechts incidenteel om capaciteit vragen.
- *Bouwtaken overdragen aan omgevingsdienst:* Dit leidt (tot gevoelens van) verlies van invloed op wat er in de eigen gemeente wordt gebouwd. Daarnaast vraagt het volwaardig opnemen van bouwtaken in de omgevingsdienst om voldoende zelfkennis en om een strategie die past bij het huidige ontwikkelingsstadium van de dienst.

Kosten, opbrengsten en dekking

Geen. De kosten van werkelijk bestede uren worden onderling verrekend.

Uitvoering

Samen met de Omgevingsdienst Twente is een intentieovereenkomst voorbereid. Deze overeenkomst is behandeld in het AB ODT van 6 december 2019 en heeft instemming. In dit overleg is benadrukt dat de intentieovereenkomst tot samenwerking andere deelnemers aan de ODT niet uitsluit van samenwerking bij de uitvoering van bouwtaken.

De pilot wordt in 2020 uitgevoerd. Evaluatie van de pilot moet ertoe leiden dat in de loop van dit jaar in gezamenlijk overleg tot een samenwerkingsovereenkomst wordt gekomen. Aandachtspunten bij evaluatie zijn dienstverlening, onderlinge samenwerking en kostenverrekening.

Bijlagen

- Intentieovereenkomst inzake de strategische samenwerking voor de uitvoering van bouwtaken (INT_95160).

Procesinformatie

Intern overleg

HRM geeft aan dat er voor deze pilot geen OR-adviesplicht geldt. Wel kan de OR op basis van goed werkgeverschap mondeling over deze pilot worden geïnformeerd.

Het onderwerp samenwerking bouwtaken in relatie tot de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is besproken met de programmamanager Omgevingswet. De programmamanager wordt betrokken bij het vervolgproces van deze pilot.

Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is op 14 februari 2020 besproken met portefeuillehouder Gerritsen en heeft instemming.

Directie-advies

Het voorstel is op 5 februari 2020 besproken in het CMT en heeft instemming.

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier via openbaar iBabs.